

Új génkezelési technikák a fenntartható, innovatív mezőgazdaságért

- Az új génkezelési technikák (NGT) jellege szerint két külön növénykategória, eltérő jogi kötelezettségekkel
- A 2. kategóriára továbbra is a géntechnológiával módosított szervezetekre (GMO-kra) vonatkozó meglévő szabályok érvényesek
- Az NGT-k szabadalmaztathatók lesznek, de ez nem mehet a megfizethetőség és a gazdák rovására
- Kisebb importfüggőség és jobb versenyképesség a termelők számára

Az Európai Parlament által elfogadott szabályok megkönnyítik a hozzáférést olyan növényfajtákhoz, amelyek például jobban ellenállnak az időjárásnak és a kártevőknek, illetve magasabb terméshozamúak.

Az [új génkezelési technikákra \(NGT\)](#) vonatkozó módosított szabályokat a Parlament és a Tanács tárgyalói már 2025 decemberében [elvben elfogadták](#). Az új szabályok értelmében a növényeket – a korábbi gyakorlattól eltérve – nem az előállításuk módja, hanem a módosítás utáni genetikai jellemzőik alapján kell osztályozni. Az NGT-vel módosított növények két kategóriába lesznek sorolva, és mindkettőre különböző jogi előírások vonatkoznak majd.

- **1. kategóriájú NGT-növények** – Ebbe a kategóriába azok a növények tartoznak, amelyek a módosítások jellege és korlátozott száma alapján hagyományos nemesítéssel is létrejöhetnek volna. Amint bebizonyosodott róluk, hogy megfelelnek az 1. kategória követelményeinek, hagyományos növényként kell kezelni őket. A Parlament kezdeményezésére ugyanakkor a gyomirtó szerekkel szembeni ellenálló képesség és a rovarölő anyagok előállítására való alkalmasság céljából génszerkesztett növények nem tekinthetők 1. kategóriájú NGT-növénynek.
- **2. kategóriájú NGT-növények** – Ebbe a kategóriába a nagyobb mértékű vagy összetettebb genetikai módosításokon átesett növények tartoznak. Ezekre a növényekre a [GMO-kra vonatkozó, meglévő szigorú szabályok](#) alkalmazandók, tehát esetükben kötelező a [kockázateértékelés](#). Az Unión belüli kereskedelmi forgalomba hozatalukhoz pedig engedélyeztetni kell őket.

A szabályok az Európából származó és az importált növényekre egyaránt vonatkoznak. Számos NGT-növényből készült termék ugyanis már most is elérhető az EU-n kívüli piacokon, vagy fejlesztésük az EU-n kívül már előrehaladott állapotban van. Ilyen például az alacsony gluténtartalmú búza, a kórokozókval szemben ellenálló burgonya és a szárazságtűrő kukorica.

Nyomonkövethetőség, címkézés és saját tagállami hatáskör

A teljes nyomonkövethetőség és a címkézés továbbra is követelmény marad a 2. kategóriájú NGT-növények esetében, az uniós országok pedig akkor is korlátozhatják vagy megtilthatják a termesztésüket, ha azt az Európai Unió egyébként engedélyezte. Az 1. kategóriájú NGT-növények genetikai anyagát tartalmazó vagy azokból származó növényfajták jegyzéke egy nyilvános uniós adatbázisban lesz elérhető. A termelők megfelelő tájékoztatása érdekében pedig a szükséges módon (NGT-1 megjelöléssel) fel kell címkézni minden vetőmagzsákot és szaporítóanyagot.

Annak érdekében, hogy az NGT-k használata mindinkább a jobb fenntarthatósági jellemzőkkel (pl. az időjárásal és a kártevőkkel szembeni rezisztenciával) rendelkező növények fejlesztését szolgálja, a rendelet értelmében kötelező lesz az NGT-növények fenntarthatósági hatásainak nyomon követése.

Ökológiai természetű növények

Az ökológiai termelésben nem lesznek engedélyezettek az NGT-k, de az 1. kategóriájú NGT-növények technikailag elkerülhetetlen jelenléte nem minősül majd meg nem felelésnek. A Bizottság – többek között a biotermelők és a fogyasztók megítélése alapján – a későbbiekben értékelni fogja, hogy a rendelet milyen mértékű adminisztratív, gazdasági és gyakorlati terhet ró a biotermelőkre.

Szellemi tulajdon és szabadalmak

A természetes vagy biológiai úton kialakított tulajdonságokat és DNS-szekvenciákat kivéve az NGT-eket szabadalmaztatni is lehet majd. A képviselők ugyanakkor helyénvalónak tartották egyrészt elejét venni a piaci koncentrációnak, másrészt gondoskodni arról, hogy a termelők továbbra is meg tudják fizetni az NGT-növényeket, valamint megőrizhessék és újravethessék a gazdaságaikban termesztett vetőmagokat.

A jelentéstevő szerint

A jelentéstevő, [Jessica Polfjärd](#) (EPP, Svédország) így nyilatkozott: „Történelmi jelentőségű győzelem ez az európai mezőgazdasági termelők és Európa jövője szempontjából. Az NGT-k használatának engedélyezésével az innováció, a versenyképesség és az élelmezésbiztonság mellett tettük le a voksunkat. Az európai gazdák már régóta kérik, hogy használhassák ezeket a modern nemesítési eszközöket, hogy ellenállóbb és kevesebb növényvédő szert igénylő fajtákat fejleszthessenek ki. Azáltal, hogy elérhetővé teszi számukra ezeket a biztonságos és tudományosan megalapozott nemesítési technológiákat, a Parlament nemcsak az európai gazdáknak kedvez, de segít megővni élelmezésbiztonságunkat, valamint versenyképesebbé és innovatívabbá tenni Európát.”

A jelentéstevővel 14:00-ra tervezett sajtókonferencia [itt](#) tekinthető meg.

A következő lépések

A rendelet húsz nappal az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követően lép hatályba, és az után két évvel lesz alkalmazandó.

REF: 20260611IPR45215

Sajtókapcsolat:

- Zalan Eszter sajtóreferens
- +32 228 40081 (BXL)
- eszter.zalan@europarl.europa.eu

Eredeti tartalom: Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=31260>